

Jan BYSTREK, Katarzyna GÓRZYŃSKA

Porosty Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego

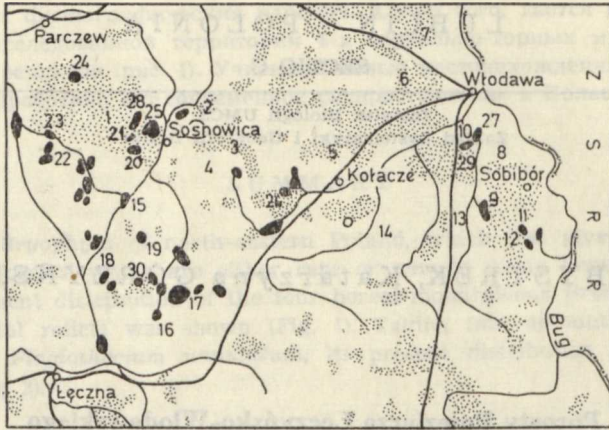
Лишайники Ленчинско-Влодавского поозерья

Les lichens de Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie

Badania przeprowadzono w latach 1972—1975 w leśnictwach: Kołacze (uroczysko Brus, Kołacze, Łowiszów, Szcześniki), Sobibór (uroczysko Dubnik, Stulno, Zawałocze, Wołczyny, Żłobek), Sosnowica (uroczysko Białka, Górki, Orzechów, Pieszowola, Sosnowica) i Włodawa na obszarze Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego.*

Materiały zielnikowe zbierano w różnych zespołach leśnych, na poboczach leśnych dróg, śródleśnych polanach, w lasach graniczących z jeziorami, drzewach rosnących pojedynczo przy publicznych drogach, nad brzegami rzek i jezior oraz drzewach rosnących w pobliżu zabudowań. Stwierdzono 187 gatunków, w tym kilkanaście rzadkich: *Lecanora subalbella* — gatunek nowy dla Lubelszczyzny, *Graphis elegans*, *Peltigera haższlynskyi*, *P. spuria*, *Bacidia luteola*, *Cladonia foliacea*, *Cl. gonecha*, *Cl. pityrea*, *Cl. turgida*, *Hypogymnia bitteriana*, *Usnea fulvoreagens* i inne gatunki rzadkie, znane na Lubelszczyźnie z pojedynczych stanowisk. Wykaz stanowisk przedstawiono na mapie (ryc. 1). Układ systematyczny oparto o pracę „Porosty polskie” — Janusza Nowaka i Zygmunta Tobolewskiego.

* Praca była finansowana częściowo przez PAN.

Ryc. 1. Rozmieszczenie badanych stanowisk
Distribution des localités étudiées

1 — Białka, 2 — Bohutyn, 3 — Pieszowola, 4 — Górki, 5 — Brus, 6 — Adampol, 7 — Borek, 8 — Dubnik, 9 — Żłobek, 10 — Okuninka, 11 — Wołczyny, 12 — Stulno, 13 — Osowa, 14 — Szczesniki, 15 — Orzechów, 16 — jez. Nadrybie, 17 — jez. Uściwierz, 18 — jez. Rogóžno, 19 — jez. Zagłębocze, 20 — jez. Skomielno, 21 — jez. Czarne, 22 — jez. Kleszczów, 23 — jez. Czarne Gościńskie, 24 — jez. Obradowskie, 25 — jez. Białe, 26 — Durne Bagno, 27 — jez. Białe, 28 — jez. Bialskie, 29 — jez. Czarne, 30 — jez. Brzeziczno

SYSTEMATYCZNY WYKAZ GATUNKÓW

Pyrenulaceae

Pyrenula nitida (W eig.) Ach. Adampol, Wołczyny, na grabach.

Caliciaceae

Coniocybe furfuracea (L.) Ach. Adampol, Żłobek, Wołczyny, Stulno, Zawalocze, Brus, Kołaczé, na sosnach, brzożach i dębach.

C. sulphurea (Retz.) Nyl. Adampol, Brus, na dębach.

Calicium salicinum Pers. Pieszowola, Górki, Orzechów, na sosnach. Adampol, na dębach.

C. adpersum Pers. Adampol, Żłobek, na starych dębach.

Chaenotheca chrysocephala Ach. W lasach całego badanego obszaru, w spękaniach kory pni starych sosen, świerków, brzoż i dębów.

Ch. melanophaea (Ach.) Zw. Razem z gatunkiem poprzednim, często w stanie płonnym.

Ch. phaeocephala (Turn.) Th. Fr. Adampol, Żłobek, Wołczyny, Brus, Brzeziczno, Pieszowola, Górki, Orzechów, Stulno, w spękaniach kory.

Ch. trichialis (A c h.) T h. F r. Adampol, Wołczyny, Łowiszów, Rogóźno, Pieszowola, na sosnach i dębach w starszych drzewostanach.

Arthoniaceae

Arthonia radiata (P e r s.) A c h. rezerwat Brzeziczno, na korze pnia starego dębu.

Graphidaceae

Graphis scripta (L.) A c h. Na wszystkich badanych stanowiskach. Gatunek pospolity na korze pni grabów, dębów, zwłaszcza młodych, olchy, czeremchy, rzadziej na innych drzewach liściastych.

G. elegans (S m.) A c h. Żłobek, na pniu olchy.

Opegraphaceae

Opegrapha atra P e r s. Na wszystkich badanych stanowiskach, na starych olchach, dębach, osikach, brzozech, wyjątkowo na sosnach.

O. rufescens P e r s. Na wszystkich badanych stanowiskach, na starych olchach, dębach, lipach, osikach, brzozech.

O. viridis P e r s. Wołczyny, na pniu starego graba, Nadrybie, na starym dębie w pobliżu jeziora.

Lecanactinaceae

Lecanactis amylacea (E h r h.) A r n. Adampol, Żłobek, Wołczyny, Sosnowica, na starych dębach.

Peltigeraceae

Peltigera rufescens (W e i s.) H u m b. Na całym badanym terenie, na piaszczystej i słabogliniastej glebie na brzegach lasów, poboczach leśnych dróg, w miejscach widnych, również u podstawy pni.

P. canina (L.) W i l l d. Na całym badanym terenie w siedliskach identycznych jak *P. rufescens*.

P. erumpens (N y l.) V a i n. Okuninka, Zagłębcze, Brzeziczno, Gumienko, Świerszczów, piaszczyste pobocza dróg oraz pobrzeża młodników sosnowych.

P. horizontalis (H u d s.) B a u m g. Żłobek. Las graniczący z jez. Obradowskim, na piaszczystej i słabo próchnicznej glebie.

P. malacea (A c h.) F u n c k. Sobibór (6). Brzeg lasu nad jez. Białym Sosnowickim, Górki, Orzechów, na piaszczystej glebie wśród mchów. Brzeziczno, na brzegu młodnika sosnowego. Na brzegu lasu sosnowego nad jez. Piaseczno.

P. polydactyla (N e c k.) H o f f m. Okuninka, Sobibór (6). Pieszowola, Orzechów, Sosnowica, Zagłębcze, piaszczyste polany w borach chrobotkowych, skarpy rowów.

P. praetextata G y e l. Okuninka, Żłobek, Kołacze, Sosnowica, Zagłębcze, Brzeziczno, Piaseczno, piaszczyste polany w borach chrobotkowych, pobocza dróg, skarpy rowów.

P. spuria (A c h.) D C. Okuninka, Brus, Orzechów, Zagłębcze, Kleszczów, Skomielno, skarpy rowów i pobocza dróg; rzadki.

P. subcanina G y e l. Na całym badanym obszarze, na piaszczystej i słabogliniastej glebie, na poboczach leśnych dróg i śródleśnych polan.

P. haższlynskyi G y e l. Łączna, Brzeziczno (6), Okuninka, Łowiszów, Kleszczów, na skarpach rowów i śródleśnych polanach, rzadki.

Lecideaceae

Lecidea flavisorediata V ě z d a. Żłobek, Brus, Orzechów, Rogóźno, na przydrożnych jesionach i klonach jesionolistnych. Okuninka, Adampol, Żłobek, Sosnowica, Kleszczów, na gałązkach dębu i olchy. Brzeziczno, Gumienko, Świerszczów, na gałązkach brzoź. Nadrybie, Rogóźno, Durne Bagno, na dębach.

L. elaeochroma (A c h.) A c h. Na całym obszarze, na korze pni drzew liściastych w różnych zbiorowiskach leśnych, na drzewach przydrożnych, na drzewach rosnących nad brzegami rzek i jezior oraz na usychających brzożach w torfowiskach.

L. carnea (K o e r b.) J a t t a. Stulno, Sobibór, Brus, na osikach.

L. glomerulosa (D C) S t e u d. Pospolity na pniach drzew liściastych rosnących pojedynczo nad brzegami rzek, na łąkach, torfowiskach, przy drogach oraz w różnych zbiorowiskach leśnych.

L. laureri (K o e r b.) J a t t a. Brzeziczno, Sosnowica, na osikach.

L. uliginosa (S c h r a d.) A c h. Brus, Orzechów, Kołacze, Sosnowica, Piaseczno, na śródleśnych polanach w borach sosnowych.

L. humosa (E h r h.) N y l. Okuninka, Orzechów. W lasach graniczących z jeziorami: Bialskim, Białym Sosnowickim i Obradowskim, na próchniczej glebie w miejscach widnych.

L. granulosa (E h r h.) S c h a e r. Okuninka, Orzechów, Piaseczno, na brzegach młodników sosnowych, na piaszczystej glebie.

L. flexuosa (F r.) N y l. Pospolity na osikach, olchach, przydrożnych jesionach, klonach jesionolistnych, niekiedy na brzożach.

L. symmicta A c h. Okuninka, Brus, Sosnowica, Zawałocze, Brzeziczno, na olchach oraz na usychających brzożach na torfowiskach, rzadki.

L. scalaris A c h. Bardzo pospolity na pniach sosen i brzoż w różnych zbiorowiskach leśnych oraz na sosnach rosnących pojedynczo wśród pól.

Catillaria denigrata (F r.) H e l d. Brus, Brzeziczno, Durne Bagno, na pniach starych sosen rosnących na brzegu lasu.

Bacidia trisepta (N a e g.) Z a h l b r. Brzeziczno na usychającej brzożie na torfowisku.

B. chlorococca (G r a e w e) L e t t. Pospolity na korze drzew szpilkowych i liściastych oraz na martwym drewnie.

B. luteola (S c h r a d.) M u d d. Białka, Sosnowica, Nadrybie, na dębach.

Cladoniaceae

Icmadophila ericetorum (L.) Z a h l b r. Adampol, Sobibór, na próchniejących pniakach w lasach dębowych, bardzo rzadki.

Baeomyces roseus P e r s. Borek, Orzechów, Sosnowica, Białka, na piaszczystej i słabogliniastej glebie, w borach sosnowych na śródleśnych polanach i wrzosowiskach.

B. rufus (H u d s.) R e b e n t. Żłobek, skarpa przydrożnego rowu w lesie sosnowym. Pobocze drogi nad jez. Białym Sosnowickim.

Pycnothelia papillaria (E h r h.) D u f. Okuninka, Żłobek, Brus, Orzechów, na piaszczystych polanach w borach chrobotkowych.

Cladonia alpestris (L.) R a b e n h. Okuninka, Żłobek, Osowa, Sobibór (2). Brus, Górki, Orzechów, Zagłębcze, w borach chrobotkowych.

Cl. impexa H a r m. Okuninka, Żłobek, Brus, Łowiszów, Szcześniki, Pieszowola, Orzechów, Sosnowica, Zagłębcze, na piaszczystej glebie w borach chrobotkowych, miejscami licznie (Okuninka, Żłobek).

Cl. tenuis (F l k.) H a r m. Pospolity w borach chrobotkowych, młodnikach sosnowych, na śródleśnych polanach i na wrzosowiskach.

Cl. mitis S a n d s t. Pospolity, występuje razem z gatunkiem poprzednim.

Formy: for. *mitis*, for. *tenuis* S a n d s t., for. *prostrata* S a n d s t.

Cl. sylvatica (L.) H o f f m. Pospolity, występuje razem z innymi gatunkami podrodzaju *Cladina*.

Formy: for. *sylvatica*, for. *glaucescens* H a r m. for. *sphagnoides* (F l k.) S a n d s t., for. *polycarpia* (F l k.) Z a h l b r.

Cl. rangiferina (L.) W e b. Pospolity, występuje razem z gatunkami poprzednimi.

Formy: for. *rangiferina*, for. *tenuior* (D e l.) Z a h l b r., for. *humilis* A n d e r s.

Cl. bacillaris N y l. Gatunek bardzo pospolity w borach, zwłaszcza

chrobotkowych, na śródleśnych polanach, poboczach dróg, skarpach rowów, wrzosowiskach, murszejących pniakach, gałązkach i szyszkach opadłych na ziemię oraz na pniach sosen i brzoź, zwłaszcza u podstawy.

Formy: for. *bacillaris*, for. *divisa* (Schaer.) Zahlbr., for. *subscyphifera* Vain.

Cl. macilenta (Hoffm.) Nyl. Występuje razem z gatunkiem poprzednim.

Cl. digitata (L.) Schaer. Pospolity na pniach sosen i brzoź, zwłaszcza w starszych drzewostanach, częsty również na piaszczystych polanach i obrzeżeniach wydm.

Cl. floerkeana (Fr.) Sommerf. Okuninka, Żłobek, Wołczyny, Zawłocze, Stulno, Brus, Kołacze, Pieszowola, Górki, Orzechów, Piaseczno, Gumienko, Kleszczów, w borach chrobotkowych, na piaszczystych śródleśnych polanach, piaszczystych poboczach dróg, brzegach wydm, rzadki.

Cl. coccifera (L.) Willd. Na całym badanym obszarze w borach chrobotkowych i śródleśnych polanach, na piaszczystej glebie.

Cl. pleurota (Flk.) Schaer. Na całym badanym obszarze w borach chrobotkowych, poboczach dróg, na piaszczystej glebie.

Cl. deformis (L.) Hoffm. Pospolity w borach chrobotkowych, młodnikach sosnowych, na polanach, wrzosowiskach i poboczach dróg.

Cl. gonecha (Ach.) Asah. Okuninka, Żłobek, Brus na piaszczystej glebie w borach chrobotkowych i na skarpach rowów, rzadki.

Cl. uncialis (L.) Web. Pospolity w borach chrobotkowych, młodnikach sosnowych, na wydmach i wrzosowiskach.

Odmiany: var. *uncialis*, var. *pseudozyceras* (Del.) Harm.

Cl. furcata (Huds.) Schaer. Pospolity na całym obszarze, rośnie na piaszczystej i próchnicznej glebie w borach chrobotkowych, na śródleśnych polanach, wydmach i wrzosowiskach.

Odmiany: var. *furcata*, var. *pinnata* (Flk.) Vain., var. *truncata* Flk., var. *robusta* Kùs., var. *palamaea* (Ach.) Nyl., var. *paradoxa* Vain.

Cl. rangiformis Hoffm. Okuninka, Żłobek, Dubnik, Brus, Sosnowica, Pieszowola, Górki, na piaszczystej i słabogliniastej glebie w borach chrobotkowych, na poboczach leśnych dróg i na wydmach.

Cl. subrangiformis Scriba. Brus, Żłobek, Łowiszów, Dubnik, na piaszczystej glebie w borach chrobotkowych.

Cl. crispata (Ach.) Flot. Pospolity na piaszczystej glebie w borach chrobotkowych oraz na murszejących pniakach.

Odmiany: var. *crispata*, var. *divulsa* (Del.) Arn., var. *dilacerata* (Schaer.) Malbr.

Cl. squamosa (Scop.) Hoffm. Na całym obszarze, na murszejących pniakach, rzadziej na próchnicznej glebie.

Cl. subsquamosa Nyl. Sobibór, na piaszczystej glebie w młodniku sosnowym.

Cl. cenotea (Ach.) Schaer. Na całym obszarze, pospolity na murszejących pniakach oraz na pniach sosny.

Cl. glauca Flk. Pospolity w borach chrobotkowych, u podstawy pni drzew oraz na murszejących pniakach.

Cl. turgida (Ehrh.) Hoffm. Okuninka, Żłobek, Orzechów, Durne Bagno, Zagłębcze, Piaseczno, na piaszczystej glebie w borach chrobotkowych i na śródleśnych polanach.

Cl. cariosa (Ach.) Spreng. Żłobek, Brus, sporadycznie na piaszczystych polanach w borach chrobotkowych.

Cl. gracilis (L.) Willd. Na całym obszarze pospolity. Rośnie na piaszczystej glebie w borach, młodnikach sosnowych, wydmach i wrzosowiskach.

Odmiany: var. *gracilis*, var. *aspera* Flk., var. *dilacerata* Flk.

Cl. cornuta (L.) Schaer. Na całym obszarze, pospolity w borach chrobotkowych, na śródleśnych polanach, wydmach i wrzosowiskach.

Cl. degenerans (Flk.) Spreng. Bardzo pospolity w borach, młodnikach sosnowych, na piaszczystych polanach i wrzosowiskach.

Formy: for. *degenerans*, for. *euphorea* (Ach.) Flk., for. *phyllophora* (Ehrh.) Flot., for. *phyllocephala* (Wallr.) Flot., for. *trachyna* (Ach.) Flk.

Cl. verticillata Hoffm. Na całym obszarze, pospolity w borach chrobotkowych, młodnikach sosnowych, na śródleśnych polanach, wydmach i wrzosowiskach.

Cl. pyxidata (L.) Fr. Pospolity w borach chrobotkowych, na poboczach dróg leśnych i skarpach rowów.

Cl. chlorophaea (Flk.) Spreng. Występuje razem z gatunkiem poprzednim.

Cl. grayi Merrill. Okuninka, Żłobek, Brus, Orzechów, Łowiszów, Sosnowica, Durne Bagno, Kleszczów, w borach chrobotkowych.

Cl. fimbriata (L.) Fr. Pospolity na śródleśnych polanach i wydmach w borach sosnowych.

Cl. minor (Hag.) Vain. Pospolity, razem z gatunkiem poprzednim.

Cl. cornutoradiata (Coem.) Vain. Pospolity w borach chrobotkowych, na wydmach i wrzosowiskach.

Cl. coniocraea (Flk.) Vain. Pospolity na pniach sosen i brzoź, próchniejących pniakach, rzadziej występuje na próchnicznej glebie.

Cl. pityrea (Flk.) Fr. Okuninka, Żłobek, na ziemi w borach chrobotkowych. Dubnik, na próchniejącym pniaku sosny.

Cl. ochrochlora Flk. Na całym badanym obszarze w borach chrobotkowych, młodnikach sosnowych, śródleśnych polanach i wydmach.

Cl. nemoxya (A ch.) Zopf. Występuje z gatunkiem poprzednim.

Cl. foliacea (Huds.) Schaer. Okuninka, Żłobek, Brus, na piaszczystej glebie w borach chrobotkowych, rzadki.

Cl. botrytes (Hag.) Willd. Białka, Okuninka, Żłobek, Wołczyny, Zawałocze, Kołacze, Rogóźno, Piaseczno, na pniakach ściętych drzew oraz na gałązkach i szyszkach opadłych na ziemię.

Pertusariaceae

Pertusaria amara (A ch.) Nyl. Pospolity na korze drzew liściastych.

P. glomerata (A ch.) Schaer. Brzeziczno, na osice, rzadki.

P. coccodes (A ch.) Nyl. Pospolity w spękaniach kory różnych drzew liściastych.

P. phymatodes (A ch.) Erichs. Na całym badanym obszarze na osikach, brzożach i dębach.

P. coronata (A ch.) Th. Fr. Brzeziczno, Górki, na osikach, rzadki.

P. pertusa (L.) Tuck. Adampol, Kołacze, na dębach i olchach.

P. leioplaca (A ch.) DC. Łowiszów, Brzeziczno, na osikach.

P. hemisphaerica (Flk.) Erichs. Adampol, Żłobek, Szcześniki, Brzeziczno, na sosnach, brzożach i osikach.

P. maculata Erichs. Adampol, Żłobek, Pieszowola, Brzeziczno, na dębach, brzożach i osikach.

P. flavida (DC) Land, Brzeziczno, na dębie, osice i brzozie.

P. globulifera (Turn.) Mass. Żłobek, Wołczyny, Szcześniki, Kołacze, Brzeziczno, na osikach, dębach i olchach.

P. discoidea (Pers.) Malme. Pospolity na pniach drzew liściastych, zwłaszcza na dębach.

P. henrici (Harm.) Erichs. Brzeziczno, na osice.

Phlyctis agelaea (A ch.) Flot. Bardzo pospolity w spękaniach kory drzew liściastych.

Ph. argena (A ch.) Flot. Łowiszów, Szcześniki, Kołacze, na dębach, osikach i grabach. Brzeziczno, na dębie.

Lecanoraceae

Candelariella vitellina (Ehrh.) Müll. Arg. Dubnik, Wołczyny, Zawałocze, na brzożach, dębach i wierzbach. Brzeziczno, na osikach.

C. xanthostigma (Pers.) Lett. Pospolity na drzewach przydrożnych, na olchach i wierzbach nad brzegami rzek oraz na drzewach wokół jezior i usychających osikach na torfowiskach.

Lecanora allophana (A ch.) Nyl. Pospolity na osikach i topolach, rzadszy na innych drzewach liściastych.

- L. glabrata* (A c h.) M a l m e. Brzeziczno, na korze drzew.
- L. subfuscata* M a g n. Pospolity na drzewach rosnących przy drogach wokół jezior i nad brzegami rzek. Rozproszony w lasach (Adampol, Żłobek, Wołczyny, na osikach, dębach i brzożach).
- L. chlarona* (A c h.) N y l. Pospolity na drzewach liściastych.
- L. pinastri* (S c h a e r.) M a g n. Gatunek stwierdzany sporadycznie na wszystkich badanych stanowiskach, na korze pni i gałęziach sosny, zwłaszcza w sadzonych sośninach.
- L. chlarotera* N y l. Na całym badanym obszarze na drzewach przydrożnych oraz drzewach rosnących nad jeziorami.
- L. subrugosa* N y l. Brzeziczno, na osikach i brzożach.
- L. rugosella* Z a h l b r. Żłobek, Brzeziczno, na osikach.
- L. carpinea* (L). V a i n. Pospolity na pniach i gałęziach drzew liściastych oraz na martwym drewnie (płoty, ściany domów).
- L. cinerella* (A c h.) N y l. Adampol, Wołczyny, Zawałocze. Na korze pni młodych dębów. Orzechów, na klonie.
- L. subalbella* N y l. Brzeziczno, na brzozie.
- L. pallida* (S c h r e b.) R a b e n h. Brzeziczno, Durne Bagno, Świerszczów, Rogóźno, Kleszczów, na brzożach.
- L. intumescens* (R e b e n t). Brzeziczno, na brzozie.
- L. hageni* (A c h.) N y l. Gatunek rozproszony, występuje sporadycznie na wszystkich badanych stanowiskach, na gałązkach brzoż, dębów i osiki.
- L. conizaea* (A c h.) N y l. Na wszystkich badanych stanowiskach. Sporadycznie na sosnach, osikach, brzożach i olchach.
- L. conizaeoides* N y l. Bardzo pospolity na drzewach przydrożnych, drzewach rosnących wokół jezior i rzek oraz na martwym drewnie.
- L. expallens* A c h. Sobibór, Okuninka, Brus, na olszy.
- L. varia* (E h r h.) A c h. Pospolity na drzewach rosnących samotnie oraz na usychających brzożach na torfowiskach (Durne Bagno, Brzeziczno). Nierzadko występuje w lasach, na olchach, brzożach i dębach.

Parmeliaceae

- Parmeliopsis aleurites* (W u l f.) N y l. Na całym badanym obszarze, pospolity na pniach sosen i brzoż, zwłaszcza w starszych lasach.
- P. ambigua* (W u l f.) N y l. Występuje razem z gatunkiem poprzednim.
- Hypogymnia bitteriana* (Z a h l b r.) R ä s. Orzechów, na sośnie. Brzeg jez. Piaseczno, na olszy.
- H. physodes* (L.) N y l. Na całym obszarze. Gatunek bardzo pospolity.

Odmiany: var. *physodes*, var. *platyphylla* Ach., var. *labrosa* Ach., var. *subcrustacea* (Flot.) Hillm.

H. tubulosa (Schaeer.) Há v. Na całym obszarze, na pniach i gałęziach sosny, brzozy, dębu, wyjątkowo na innych drzewach oraz na martwym drewnie (płoty), rzadko również na usychających osikach na torfowiskach wysokich i nad jeziorami.

Pseudevernia furfuracea (L.) Zopf. Pospolity, głównie w większych lasach na pniach i gałęziach drzew, przeważnie na sosnach i brzozach, wyjątkowo na dębach.

Odmiany: var. *furfuracea*, var. *ceratea* Ach., var. *isidiophora* (Zopf.) Zahlbr., var. *scobicina* Ach.

Parmelia olivacea (L.) Ach. Orzechów, Brzeziczno, Rogóźno, Świerzczów, na pniach i gałęziach brzoź.

P. fuliginosa (Wib.) Nyl. Pospolity. Występuje razem z *P. exasperatula*. Zebrane do zielnika okazy należą do var. *laetevierens* (Flot.) Nyl.

P. subaurifera Nyl. Pospolity na pniach i gałęziach drzew liściastych rosnących w lasach, przy drogach, nad brzegami rzek i jezior.

P. verruculifera Nyl. Wołczyń, Brzeziczno, na osikach.

P. aspera Mass. Adampol (5). Brzeziczno, Durne Bagno, na osikach.

P. exasperatula Nyl. Pospolity na pniach drzew liściastych rosnących w lasach, przy drogach, nad brzegami rzek i jezior oraz na martwym drewnie (płoty, ściany domów).

Formy: for. *exasperatula*, for. *sublaciniatula* Erichs.

P. laciniatula (Flag.) Zahlbr. Piaseczno, na pniu osiki nad jeziorem (5).

P. acetabulum (Neck.) Duby. Adampol, na dębie. Żłobek, na przydrożnej osice. Orzechów, na klonie. Rzadki.

P. quercina (Willd.) Vain. Dubnik, Pieszowola, na osikach.

P. scortea Ach. Adampol, Żłobek, Brzeziczno, na przydrożnych drzewach.

P. dubia (Wulf.) Schaeer. Brzeziczno, osiki nad jeziorem (5). Borek, Adampol, Żłobek, Wołczyń, Brus, Pieszowola, Orzechów, Rogóźno, na dębach, brzozach i osikach.

P. caperata (L.) Ach. Pospolity na korze pni dębów, olch, rzadziej brzoź i osik. Przeważnie w lasach, na obrzeżeniach torfowisk wysokich oraz na drzewach nad brzegami rzek i jezior.

P. saxatilis (L.) Ach. Borek, Adampol, Żłobek, Orzechów, Brzeziczno, na dębach.

P. sulcata (Th. Fr.) Tayl. Pospolity na korze drzew liściastych i szpilkowych oraz na martwym drewnie.

Cetraria crispa Nyl. Wołczyń, piaszczysta skarpa nad Bugiem. Zawałocze, bór chrobotkowy.

Cl. chlorophylla (Willd.) Nyl. Pospolity na dębach, brzozach i olchach, na drzewach przydrożnych, rzadki.

C. islandica (L.) Ach. Pospolity w borach chrobotkowych, na śródleśnych wydmach i polanach.

Odmiany: var. *islandica*, var. *platyna* Ach. — pospolite;

var. *sorediata* (Schaer.) Arnold. Żłobek, Okuninka, Orzechów, na suchych polanach w borach chrobotkowych.

C. pinastri Scop. Pospolity na pniach sosny (zwłaszcza u podstawy), brzozy, świerka oraz na próchniejących pniakach, łądkach borówki czernicy i wrzosu (bardzo pospolity w Sobiborze).

C. sepincola (Ehrh.) Ach. Pospolity na gałązkach brzoź w borach chrobotkowych i młodnikach sosnowych.

Platismatia glauca (L.) Culb. Pospolity w większych lasach: Sobibór, Brus, Kołacze, Sosnowica, na pniach i gałęziach sosny, brzozy, dębu, rzadziej na innych drzewach.

Usneaceae

Bryopogon crispus (Mot.) Bystr. Okuninka, Żłobek, na brzozach i sosnach. Adampol, na brzozie. Zawałocze, Libiszów, Kołacze, na brzozach. Orzechów, na sośnie. Sawin, na sośnie i brzozie (4).

Br. positivus Gyeł. Sosnowica, Sobibór, na brzozach i sosnach (4). Żłobek, Uściwierz, na brzozach.

Br. motykanus Bystr. Adampol, Żłobek, Wołczyny, Sosnowica, na sosnach.

Br. setaceus (Ach.) Bystr. Parczew, sosna. Ochoża, modrzew (4).

Br. subcanus (Nyl.) Gyeł. var. *subcanus* Sosnowica, Okuninka, na sosnach (4).

var. *subfuscus* (Tayl.) Nyl. Sawin, Sosnowica, Brus, sosny (4);

var. *obscuratus* Mot. Sosnowica, na brzozie, 1970 Karczmarz.

Br. implexus (Hoffm.) Elenk. Okuninka, Adampol, Sobibór, Białka, Sosnowica, na sosnach i brzozach. Brzeziczno, na brzozie (4).

Evernia prunastri (L.) Ach. Pospolity na pniach i gałęziach drzew liściastych oraz na świerkach w lasach i na drzewach rosnących pojedynczo przy drogach, nad rzekami i jeziorami.

var. *prunastri* i var. *sorediifera* Ach. — pospolita;

var. *marginata* Mot. Żłobek, Zawałocze, Stulno, Łowiszów, Brzeziczno, rzadki na dębach i brzozach.

var. *farinosa* Bystr. — stara stodoła koło jez. Uściwierz.

E. mesomorpha (Ach.) Nyl. Rzadki, lecz stwierdzany we wszystkich większych lasach na pniach i gałęziach sosen, brzoź, wyjątkowo dębów.

Cornicularia aculeata (Schreb.) Ach. Pospolity w borach chrobotkowych, na śródleśnych wydmach, poboczach dróg.

Ramalina baltica L e t t. for *baltica*. Brus, na osice (1). Stare dęby przy drodze do jez. Nadrybie. Uściwierz, na osice nad jeziorem.

for. *ventosa* Erichs. Adampol, na osice (1). Kołacz, na dębie. Łowiszów, Cyców, na pniu osiki. Wołczyny, wierzba nad Bugiem. Uściwierz, osika i wierzba nad jeziorem oraz drewniany płot. Stare dęby nad jez. Nadrybie.

var. *angustata* M o t. Las koło Włodawy, na dębie (1).

R. motykana B y s t r. Libiszów, Brzeziczno, na osikach. Stare dęby nad jez. Nadrybie. Uściwierz, osika w pobliżu jeziora.

R. pollinaria (W e s t r.) A c h. Pospolity na całym obszarze.

var. *humilis* A c h. Pospolita na brzożach, dębach, olchach, osikach i wierzbach.

var. *multipartita* H e p p. Brus, na dębie (1). Żłobek, na olszy. Wołczyny, na wierzbach nad Bugiem.

var. *sublacerella* R ä s. Między Włodawą a Adampolem, na jaworze (1). Żłobek, na olszy, Świerzczów, na usychającej osice.

R. fallax M o t. Dubnik, Zawałocze, na osice i brzozie.

R. fastigiata (L i l j e b l.) A c h. Pospolity głównie na drzewach rosnących samotnie oraz na olchach w lasach łągowych.

var. *fastigiata*. Żłobek, na przydrożnych drzewach. Wołczyny, wierzba nad Bugiem. Szcześniki, Brzeziczno, na dębach. Rogóźno, na osice. Stare dęby nad jez. Nadrybie. Osika i wierzba nad jez. Uściwierz.

var. *exasperata* D e l. Brus, na osice (1).

var. *horrida* M o t. Żłobek, na olszy nad rzeczką.

var. *cacspitosa* M o t. Żłobek, na osice i olszy. Wołczyny, na osice.

R. farinacea (L.) A c h. Bardzo pospolity w lasach, na pniach i gałęziach drzew, rzadszy na drzewach rosnących samotnie.

var. *multifida* A c h. Pospolita odmiana w lasach, zwłaszcza na brzożach, dębach i osikach.

var. *luxurians* (B e r h.) M o t. Pospolita na drzewach liściastych w lasach, na drzewach przydrożnych oraz na rosnących nad rzekami i jeziorami.

var. *phalerata* A c h. Żłobek, Wołczyny, Zawałocze, Brzeziczno, Adampol, na pniach i gałęziach starych dębów i brzoż.

var. *pendulina* A c h. Wołczyny, Adampol, Brzeziczno, na dębach.

R. fraxinea (L.) A c h. Na całym obszarze, pospolity zwłaszcza na drzewach rosnących samotnie oraz na płotach z desek i ścianach drewnianych zabudowań.

var. *fraxinea*. Łowiszów, Szcześniki, Dubnik, Sosnowica, Wołczyny, na osikach, wierzbach, olchach i dębach.

var. *tuberculata* A c h. Piaseczno, nad dębie i płocie. Żłobek, na wierzbie. Sosnowica, na ścianie domu, przydrożnym jesionie i na osice.

var. *crispa* M o t. Na całym obszarze pospolita, zwłaszcza na płotach i drzewach przydrożnych.

var. *taeniata* A c h. Brzeg jez. Uściwierz i Czarnego Sosnowickiego, na wierzbach, dębach i osikach. Rogóźno, na osice.

Usnea hirta (L.) Wigg. Na całym obszarze. Pospolity na pniach i gałęziach sosny, brzozy, dębu, olchy i wierzby, zwłaszcza w większych lasach.

ssp. *hirta*. Na całym obszarze pospolita.

ssp. *villosa* (Ach.) Mot. Łowiszów, Żłobek, Dubnik, Gumienko, Brzeziczno, Durne Bagno, Świerszczów, Kleszczów, Sosnowica, na sosnach i brzozach w lasach oraz sosnach i brzozach na torfowiskach.

U. comosa (Ach.) Röhl. Sporadycznie na całym obszarze, na gałęziach brzozy, dębu, rzadziej olszy i wierzby w większych lasach oraz nad rzekami i brzegami jezior.

ssp. *comosa*. Adampol, Żłobek, Wołczyny, Orzechów, Sosnowica, Brus, Górki, Borek, Stulno, Zawałocze, na brzozach, dębach i olchach.

ssp. *similis* Mot. Razem z podgatunkiem poprzednim.

ssp. *glauca* Mot. Żłobek, Zawałocze, Pieszowola, Górki, Brus, Łowiszów, Kleszczów, Brzeziczno, Skomielno, na brzozach, dębach i olchach.

U. fulvorangeans (Räs.) Mot. Dubnik, Żłobek, Zawałocze, Brus, Kołacze, Pieszowola, Sosnowica, Górki, Brzeziczno, Adampol, na dębach, brzozach i olchach.

U. laricina Va in. Żłobek, Stulno, Szcześniki, na brzozach.

U. dasypoga (Ach.) Röhl. Dubnik, Żłobek, Wołczyny, Zawałocze, Orzechów, Stulno, Sosnowica, Brzeziczno, Brus, lasy nad jeziorami: Piasieczno, Czarne Gościeńskie, Obradowskie, Gumienko, na gałęziach brzozy, rzadziej sosny i dębów.

Caloplacaceae

Caloplaca pyracea (Ach.) Th. Fr. Pospolity na osikach i topolach rosnących w miejscach widnych. Miejscami pospolity na brzozach.

C. cerina (Ehrh.) Th. Fr. Występuje razem z gatunkiem poprzednim.

Teloschistaceae

Xanthoria candelaria (L.) Arn. Żłobek, Zawałocze, na brzozach. Wołczyny, na topoli. Brzeziczno, na osice i brzozie.

X. parietina (L.) Th. Fr. Na całym badanym obszarze bardzo pospolity. Rośnie na osikach, topolach, olchach, wierzbach, rzadziej na innych drzewach i na martwym drewnie.

X. polycarpa (Ehrh.) Rieber. Dubnik, Żłobek, Wołczyny, Zawałocze, Pieszowola, Orzechów, Sosnowica, Brzeziczno, na osikach, brzozach, wierzbach i olchach.

Buelliaceae

Buellia punctata (Hoffm.) Massal. Żłobek, Kołacze, Sosnowica,

Orzechów, Brus, Adampol, Brzeziczno, Rogóźno, na wierzbach, osikach, olchach oraz na płotach i ścianach zabudowań.

Rhinodina pyrina (A c h.) A r n. Na całym obszarze. Pospolity na osikach, wierzbach i olchach. Rośnie w miejscach widnych: przy drogach, nad brzegami rzek, na brzegach lasów. Stwierdzany przeważnie w splekaniach kory drzew i na sękach.

Physciaceae

Phyiscia aipolia (E h r h.) H a m p. Na całym obszarze. Bardzo pospolity na drzewach rosnących samotnie oraz na martwym drewnie. W lasach rośnie głównie na osikach, wierzbach i olchach.

Ph. stellaris (L.) N y l. Na całym obszarze bardzo pospolity. Występuje razem z gatunkiem poprzednim.

Ph. tenella (S c o p.) B i t t e r. Pospolity na drzewach przydrożnych, drzewach rosnących nad brzegami rzek, jezior oraz wokół zabudowań. Najczęściej rośnie na drzewach liściastych. W okolicach Sobiboru stwierdzany również na śródpolnych sosnach.

Ph. ascendens B i t t e r. Rośnie razem z gatunkiem poprzednim.

Ph. dubia (H o f f m.) L e t t. Na całym obszarze. Bardzo pospolity na drzewach rosnących samotnie. W lasach rozproszony, głównie na osikach i olchach.

Ph. lугanensis M e r e c h k. Brzeziczno, na obumarłej osice.

Ph. nigricans (F l k.) S t i z e n b. Pospolity na całym obszarze na drzewach rosnących samotnie oraz na osikach w lasach.

Ph. orbicularis (N e c k.) P o e t s c h. e m. D R. Na całym obszarze bardzo pospolity na drzewach rosnących samotnie oraz na osikach, wierzbach, olchach i topolach w lasach. Pospolity również na murszejącym drewnie.

Ph. ciliata (H o f f m.) D R. Na całym obszarze, na drzewach rosnących samotnie oraz na osikach, olchach, wiązach i jarzębinach w lasach.

Physsonia pulverulenta (S c h r e b.) P o e l t. Pospolity na całym obszarze, zwłaszcza na drzewach rosnących samotnie. W lasach przeważnie na osikach, olchach, wierzbach i jesionach.

Ph. grisea (L a m.) P o e l t. Pospolity na całym obszarze na drzewach rosnących samotnie oraz murszejącym drewnie (płoty).

Ph. enteroxantha (N y l.) P o e l t. Bardzo pospolity na wierzbach, osikach i olchach rosnących pojedynczo, rzadszy w lasach.

Ph. detersa (N y l.) P o e l t. Na wszystkich badanych stanowiskach, na pojedynczo rosnących wierzbach, osikach, olchach, miejscami również na dębach.

Ph. farrea (A c h.) P o e l t. Na wszystkich badanych stanowiskach na

pojedynczo rosnących wierzbach, osikach, olchach, klonach jesionolistnych, lipach, miejscami również na dębach, brzozech i jarzębinach.

Anaptychia ciliaris (L.) Mass. Na całym badanym obszarze, na osikach, topolach, wierzbach, rosnących głównie przy drogach, nad brzegami rzek i jezior, rzadziej w lasach.

Lichenes imperfecti

Lepraria candelaris (L.) Fr. Żłobek, Stulno, Zawałocze, Pieszowola, Górki, Orzechów, Brzeziczno, Świerszczów, Nadrybie, na dębach, sosnach i brzozech.

L. aeruginosa (Wigg.) Sm. Pospolity na korze drzew liściastych i szpilkowych.

PIŚMIENNICTWO

1. Bystrek J.: Gatunki rodzaju *Ramalina* Ach. na Lubelszczyźnie. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C 21, 189—202 (1966).
2. Bystrek J.: Rozmieszczenie *Cladonia alpestris* (L.) Rabenh. na Lubelszczyźnie. Fragm. Flor. et Geobot. 14 (2), 241—242 (1968).
3. Bystrek J.: Taxonomic Studies on the Genus *Alectoria*. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C 26, 265—279 (1971).
4. Bystrek J., Górzyńska K.: Gatunki rodzaju *Bryopogon* na Lubelszczyźnie. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C 31, 113—120 (1976).
5. Bystrek J., Motyka-Zglobicka M.: Gatunki rodzaju *Parmelia* Ach. na Lubelszczyźnie. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C 19, 403—412 (1972).
6. Bystrek J., Motyka-Zglobicka M.: Gatunki rodzaju *Peltigera* Willd. na Lubelszczyźnie. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C 29, 403—412 (1974).
7. Motyka J.: Porosty (*Lichenes*). Flora polska. Rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych. PWN, Warszawa 1960—1964, 5, (1), 1—274; 5 (2), 1—353; 3 (2), 1—500.
8. Tobolewski Z.: Wykaz porostów dotychczas stwierdzonych w Polsce. Pozn. Tow. Przyj. Nauk, Prace Kom. Biol. Poznań 1965, 24 (3), 1—61.
9. Nowak J., Tobolewski Z.: Porosty polskie. PWN, Warszawa 1975, 1—1176.

РЕЗЮМЕ

Исследованиями были охвачены лишайники, растущие на земле и деревьях в лесах Ленчинско-Влодавского поозерья. Кроме того, принимались во внимание лишайники деревьев, растущих у дорог, на берегах озер и рек, а также вблизи построек.

В статье приводятся 187 видов с их многочисленными разновидностями и формами, в том числе *Lecanora subalbella* (вид, новый для Люблинщины), *Graphis elegans*, *Peltigera haższlynskyi*, *P. spuria*, *Bacidia luteola*, *Cladonia foliacea*, *Cl. gonecha*, *Cl. pityrea*, *Cl. turgida*, *Hypogymnia bitteriana*, *Usnea fulvoreagens*.

RÉSUMÉ

On a examiné les lichens qui croissent sur les arbres et sur le sol dans les forêts de Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie (région couverte de lacs entre Łęczna et Włodawa dans la Pologne orientale). On a eu égard aussi aux lichens des arbres qui aboutissent à une route, de ceux aux bords des fleuves et lacs et en voisinage des bâtiments.

On a énuméré 187 espèces avec nombreuses variétés et formes, parmi lesquelles: *Lecanora subalbella* — l'espèce nouvelle pour la région de Lublin, *Graphis elegans*, *Peltigera haższlynskyi*, *P. spuria*, *Bacidia luteola*, *Cladonia foliacea*, *Cl. gonecha*, *Cl. pityrea*, *Cl. turgida*, *Hypogymnia bitteriana*, *Usnea fulvoreagens*.